

Haklarımız Görevlerimizdir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Değerli kardeşlerim,

Bir yanlış ya da eksik anlayışı düzeltmek istiyoruz. Biz çocuğumuzdan söz ettiğimizde, çocuğumuzu Allah'ın emaneti olarak telakki ediyoruz. Yavrumuz, Allah'ın bizdeki emanetidir diyoruz, onun sıhhatine ve iyi yaşamasına bu açıdan dikkat ediyoruz. Doktora da bunun için götürüyoruz.

İş kendimize gelip mesela kendi bedenimizi gündeme getirdiğimizde, 'kendimizi feda etme hakkı' buluyoruz kendimizde. 'Üşüyecekse anne-baba üşüsün, çocuk Allah'ın emaneti' diye telakki ediyoruz. Kendimizi feda etmeye yetkili gibi görüyoruz.

Buradaki yanlış şudur: Çocuğu emanet eden Allah'ın emanetini korumaya çalışıyoruz ama kendimizi nerden bulduğumuzu konuşmuyoruz. İnsan kendini tarlada mı yetiştiriyor veya alçıpandan mı üretiliyor? Biz kendimizin miyiz?

Hayır.

Çocuk bana emanet olduğu gibi ben de bana emanetimdir. Allah, çocuğun dışının çürümesinden bana hesap soracağı gibi benim dışımın çürümesinden de hesap sorulacak. Çocuğun rüzgârda kalmasından ve ciğerlerini üşütmesinden mesul olacağım gibi kendim de rüzgârda kalıp ciğerlerimi üşütürsem Allah'ın bunu soracağını düşünmek mecburiyetindeyim. Çünkü elim-gözüm-bedenim benim değildir. Kendim seçip ortaya koyamadığım bir şey benim olamaz. Gözümü plastikten üretmedim ki istediğim gibi kullanabileyim. Dünyaya geliş zamanım, gelme şeklim, ebeveynim, cildimin biçimi, lisanım, kulaklarımın yetenekleri ve başka şeylerin hiçbirinde bir dahlim yok. Allah bunların hiçbirini bana sormadı.

Hiçbir parçasında benim müdahalem olmayan bir sistemde yetkim de olmaz. Kendi bedenlerimiz ve organlarımızdan fedakârlık yapma hakkımız yoktur. Bunun aksi yönde gelişen mantığı düzeltmek zorundayız. Bedenlerimizi muhafaza etmek zorundayız. Bir Müslüman, herhangi bir organından dolayı doktora gittiğinde acısını durdurmak için gittiği gibi vicdanen ve imanen de rahatsızlık hissetmelidir. Doktora gidişin iki sebebi olmalıdır: 1- Kolum ağrıdı ve tedavi ettirip acıdan kurtulmalıyım. 2- Allah'ın emaneti olan kolumu koruyamadım, vebale girdim ve bundan acilen kurtulmam lazım.

Nasıl ki filan günahı işlediği için bir insan istiğfar edecek yer arıyor ve ondan acilen kurtulmak istiyorsa Allah'ın emanetlerinden biri olan herhangi bir organımı ihmal ve hatam sebebiyle kullanılamaz hâle getirdiğimde de bir günahtan kurtulur gibi o tedaviye yüklenmem lazım. Bir Müslüman, "Bugün sabah namazını niye kılmadın?" diye kendisine sorulacağına iman ettiği gibi "Gözünü niye yanlış kullandın?" deneceğine de iman etmelidir.

Eğer tıp şu yiyeceği veya bu içecek çeşidini yasaklamışsa bunu Allah'ın yasakladığını kabul etmek zorundayız. Allah neden kullarına alkolü yasaklamıştır? Alkolün Allah'a ne zararı vardır ki? Kur'an, "hoşunuza gidecek yönleri olsa da zararı çok olduğundan" alkolün yasaklandığını belirtiyor. Demek ki alkolün yasaklanmasındaki gerekçe, bedenimize zarar veriyor oluşudur. Bu gerekçe herhangi bir içerde olduğu, herhangi bir yiyecekte bedene zarar söz konusu olduğu zaman o da alkol gibidir.

Bir insan için doktor, bir yiyeceğin zararlı olduğunu söylüyorsa ve bu tıbbî gerekçeye dayanıyorsa o kişi için söz konusu yiyecek alkol gibidir. Doktorlar bazı insanlara buğday ürünlerini ve özellikle ekmeği yasaklıyorsa ekmek o insanın alkolüdür. Nasıl kazara alkol kullandıktan sonra bin bir tövbe kapısı arıyorsa bir insan, kendisine -mesela- ekmek yasaklanan şahıs da doktorun izin verdiğiinden fazla

ekmeği yediği an istiğfar etmelidir. Hurma yemek bile tıbbî bir nedenden dolayı yasaklanmışsa böyledir.

Mesele hurma-alkol-domuz eti meselesi değildir, Allah Teâlâ'nın korumamızı istediği bedenimizi koruma meselesidir. Çocuklarımızın vücutlarına gösterdiğimiz titizliği kendi vücutlarımıza da göstermeliyiz.

Bu geniş bir yelpazeye yayıldığında karđımıza İslamî hükümler çıkar. Konumuz olmamakla beraber anlaşılması için fikhî bir mevzuyla örneklendirelim: İnsan kazayla öldürüldüğünde şeriatımızda diyet adlı bir madde devreye girer. Bu, her insanın yaklaşık değeri (4,5 kilo altın) anlamına gelir. Fakat tekraren vurgulamış olalım ki bu kazayla öldürme durumu için geçerlidir, kasten öldürmenin karđılıđı kısastır.

Bir kişi bir insanı öldürürse tam diyet öder. Organlarına zarar verirse organların da değeri olduğundan onlara da diyet öder. Tek organların gitmesi hâlinde tam diyet ödenir. Mesela burun için tam diyet geçerlidir. Kaza sonucu bir insanın burnunu kullanılamaz hâle getirmeyi onu 'öldürmek' sayıyor dinimiz. Çünkü en önemli duyu organlarından biri artık yoktur. Kolun kopması hâlinde yarım diyet isteniyor çünkü diğer kolla hayatı devam ettirme imkânı var.

Şöyle bir hadise düşününüz: Berber, bir insanı tıraş edeceği zaman sabun süreceği yerde yanlışlıkla asit sürdü ve müşterinin sakalının kökten kurumasına sebep oldu. Tıp bu kişinin artık köse olduğunu ve sakalının çıkmayacağını doğruladı. Bir Müslüman erkek, kaza sonucu, sakalını kaybetti. Berberin bu adamı öldürmesinin cezası tam diyetti. Gözünü çıkarsaydı yarım diyetti. İki gözünü çıkarsaydı tam diyetti.

Peki, sakal için ne? Cevap: Öldürmüş gibi tam diyet ödenecek. Neden?

Çünkü sakal, erkeğe, erkeklik sembolü olarak cinsiyet farkı için verdiği bir organdır. Sakal lüks değildir, insanın haftada bir tıraş edip temizleneceği tüy birikimi değildir. Saç gibidir. Sakalın kaybolup kökten gitmesi, kadınla erkek arasındaki temel ayrıcalık konularından birinin kaybolması demektir. İslam fakihleri sakalın kazayla kökten giderilmesini o insanın öldürülmesine denk görmüş ve karđılıđını diyet olarak ifade etmişlerdir.

Bir Müslüman'ın sakalla ilgili düşüncesinin, sakala ilgisinin, Allah'ın yarattığı bu tüylere bakışının hangi düzeyde olması gerektiğini anlatmaya çalışıyorum. Müslüman'ın sakal bırakıp bırakmama hakkı diye bir şey olamaz, Allah'ın zaten saldığı bir şeyi engellemek olamaz.

Konumuz sakal değil. Bizim berbere kestirip 'temizlendiğimizi' zannettiğimiz şeyin, Allah'ın nazarında neye muadil olduğunu göstermek istiyoruz. Allah Teâlâ insan üzerinde 'can ayarında' görürken insanın kendisi o organını 'berberde temizlenecek' sınıfında görüyor.

Bir insanın kendi böbreğini başka insana satması da bu sebeple mümkün değildir. Kesilmiş tırnaklarını toplayıp satmayı bile yapamaz insan. İnsanın üzerinden çıkan -idrâr dâhil- hiçbir şey ticarete meta olamaz. Bir insan kendi üzerinden çıkan çöpünü -mesela kesilmiş saç- satamaz. Çünkü insan mükerremdir. Bu mükerremlik, Birleşmiş Milletler kararı ya da İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi gibi safsatalar üzerine kurulu değildir. Bu, insanın insana hak vermesi düzeyinde değildir.

Mahkeme kararıyla öldürülmüş bir insanı bile ölüm cezası uygulanmasına rağmen küçültücü ve aşığılayıcı tavırlara maruz bırakmak caiz değildir. İnsanın kendisi saygın, organları saygındır ve bu saygınlık korunmak zorundadır.

Allah'ın bana verdiği göz benim hakkımdır. Fakat bu hakkı savurma hakkım yoktur. Gözüme zarar verecek bir ışığa bakmam vebale girmem anlamına gelir. Yaz gününde güneş ışınları gözüme zarar veriyorsa güneş gözlüğu kullanmak benim için vacip hâle gelir. 'Artistlikten kullanıyor' veya başka ne

denirse densin, madem benim gözüm ışıktan rahatsız oluyordur, öyleyse bu benim için artık fantezi değildir. Allah, bize lütfettiği nimetleri korumamızı istiyor. Pazardan aldığı domatesi ya da ekmeğin parçasını Allah'ın nimeti olduğu için çocuklarının yere atmasına kızan baba sonra da geçip balkonda sigara içerse Allah'ın ona domatesten daha değerli bir ciğer verdiğini söylemiş gibi olur.

Kimse elbette ekmeğin kırıntısını çöpe atmamalı ama Allah, her gün Ağrı Dağı kadar ekmeğin pişirsek onu bir kâfir insanın parmağı kadar bile değerli görmüyor. Allah neden vücudlarımızı korumamızı, elimizi-ayağımızı canlı tutmamızı istiyor? Çünkü bizi bir maksat için yarattı ve bu ancak sağlam vücudların yapabileceği büyük bir hedeftir. Vücudu sakat kalmış bir Müslüman, Allah'ın emrettiği şeyleri yapamaz. O Müslüman'ın desteğe ihtiyacı olur.

Bunun içindir ki öncelikle mantığımızı düzeltmeye mecburuz. Çocuğumuz bizim himayemizde olduğu gibi biz de kendi himayemizdeyiz. Çocuğumuzun hesabını vermeyi planladığımız gibi kendi hesabımızı vermeyi de planlıyor olmalıyız. Bugün sabah namazına kalkıp kalkmama endişesinden dolayı içimizde bir burkulma olduğu gibi Allah Teâlâ'nın "30 yaşında bu vücudu bu hâle niye getirdin? 70 sene dayanacak bir vücut neden daha bu yaşta yıprandı?" diye soracağını da düşünüyor olmamız lazım.

Bedenimizden çok daha önemlisi ise şahsiyetimizdir. Bunun için gıybet haram edilmiş, malayani şeyler Müslüman'a yakıştırılmamıştır. Küfreden ve kaba konuşan Müslüman'ı Peygamber aleyhisselam Efendimiz meclisine uygun görmemiştir. Müslüman güzel konuşur, güzel düşünür, güzeli görür ve dinler. Her gördüğüne bakmaz, kulağına her geleni dinlemez. Müslüman doğal olarak imanından dolayı içkiden nefret ediyor ve onun bulunduğu sofraya girmiyorsa tabii ki doğru hareket etmiştir; gıybet edilen veya yalan konuşulan bir mecliste oturmadığı gibi. Müslüman, haram irtikâp edilen veya seviyesiz konuşmaların olduğu bir mecliste, alkolden uzak durmasıyla aynı nedenden ötürü bulunmaz. Alkol bedeni, gıybet de şahsiyeti yıpratır. Gıybet hem edeni hem edileni yıpratır.

Allah, ona şirk koşan ve "Allah'ın oğlu-kızı var" diyen bir insanı bile tövbe etmesi hâlinde kabul ediyor, en büyük müşrikleri kabul buyurduğu gibi. Fakat Kur'an-ı Kerim, bir kadına 'fahişe, orospu, kaltak' gibi adi kelimelerden bir tanesini kullanan herhangi bir Müslüman'ın şahitliğinin ve tövbesinin kabul edilmemesini istiyor. "Onların tövbelerini kabul etmeyin" buyruluyor. Ya dört şahit getirilip o kadının o vasfı hak ettiği ispat edilecek ya da bunu söyleyenin bir daha tövbesi kabul edilmeyecek şekilde hakları silinecek.

Namuslu bir kadına bu sözlerden birini kullanmak, "Allah'ın oğlu-kızı var" demekten yani şirkten çok daha mı büyük bir günah? Dışarıdan bakıldığında şirkten büyük günah yok; ama -velev kâfir olsun- bir kadının iffeti ve namusu Allah'ın nazarında öyle değerli ki etkisi asırlarca ve nesiller boyu devam edecek bir iftiranın sebep olacağı yıkım hesap ediliyor. Böyle bir yanlış işlemiş mümin, üç gün sonra hacca giderek veya cami yaptırarak vebalden kurtulamaz. Hatta ve hatta bir iftira edeni o iftiraya uğrayan kadın bile helallik verip gönderse Allah'ın nazarında bu suç yine silinmiyor.

Şu sonuca çıkıyoruz: Müslüman'ın şahsiyeti çok değerlidir. Bu şahsiyet, kahvede oturulurken yıpratılamaz. İslamiyet'in anlaşılabilir hâliyle sürünülen hâli arasındaki farkı göstermesi bakımından bir hadise ibretlidir:

Ömer ibni Hattab radiyallahu anh Kudüs'ü fethettikten sonra Hıristiyanlar, şehirde kalıp vatandaş olarak yaşamak için ricada bulundular. Onlar için meşhur bir şartname hazırlandı. Kudüs'ün Müslümanlar'ın olduğu, Hıristiyanlar'ın da şehirde yaşayabileceğini ifade eden bir devlet protokolüdür bu. Burada çok dikkat çekici bir madde vardır, şöyle geçer: "Hıristiyanlar, Müslümanlar'la yaşadıkları sürece hiçbir Hıristiyan eşek ve katırdan başka hayvana binmeyecek, Müslümanlar da at ve deveden başka bir hayvana binmeyeceklerdir. Hıristiyanlar'ın evi Müslüman evlerinden en az bir karış alçak olacaktır."

Bu yalnızca 'hayvanlar arasında ayrıcalık'tan mı ibarettir? Eşek düşük bir hayvandır ve katır da cinsiyeti bozuk olduğundan eşek gibi sayılır. At dik ve deve pahalıdır. İslam'ın İslam olduğu günlere ait manzaralardandır bu. Şimdi ne neye benziyor; eşek kime at kime kaldı? Müslüman, bir yere yumruğunu vuramıyorsa oraya girmez, yıpranmayı göze almaz.

Bir başka örnek: Müslüman olmayan bir devlet ile Müslüman devletin ortak askerî tatbikat gerçekleştirilmesi. Kitaplarımızda böyle bir ortak tatbikatın yapılabileceği zikredilmiş ancak bir şartı var: Eğitim maksadıyla bile olsa Müslümanlar'ın yenilme ihtimali olmamalıdır. Aksi takdirde caiz olmaz. Çünkü Müslüman oyun oynarken bile kâfire yenilme hakkına sahip değildir. Galip olmak hakkıdır ve görevidir.

Peygamber aleyhissalatu vesselam Efendimiz, cemaat için camiye gelmeyenlerin "evlerini yakmak istiyorum" buyuruyor. Zira bir insan cami cemaatine gelmiyorsa onun eviyle birlikte yanması gerekir; öyle büyük suç görülüyor. Sonra bu düşüncesinden neden vazgeçtiğini açıklıyor: Evlerinde çocukları olduğu için.

Böyle buyuran Peygamber aleyhissalam, bakıyoruz ki ezan okunduğu için cemaate yetişmeye çalışan kimseye koşmamasını tavsiye ediyor. Normal adımlarla yürümesini istiyor. Zira o kişi koştuğu için ağırbaşlılığı yıpranacak ve terleyecek, şahsiyeti de bundan hasar alacaktır. Cemaate yetişmek uğruna bile şahsiyetinden taviz veremiyor Müslüman.

Bu bize bir şey anlatıyor mu?

Aynı Müslüman, köyünün İstanbul'daki derneğine katılacak diye şaklabanlıklar yapabilir mi hiç? Bir partinin belediye meclisine üye olabilmek için neredeyse dini-namusundan vazgeçeceği cümleler kurabilir mi?

Hanefî mezhebi ulemasının enteresan bir vurgusu vardır. Yatsı namazından sonra kılınan vitri namazını yatsıdan sonra veya gece kılınmamış biri, vitri kaza eder. Camiye gitmiş bir Müslüman, namaz vaktine kadar hazır oradayken kaza namazlarını kılıyor olsa bunda -insanların önünde kılıyor olması açısından- bir sorun yok, çünkü insanlar onun ne namazı kıldığını bilmiyorlar. O kaza namazlarından sıra vitri kaza etmeye geldiğinde, üçüncü rekâta ellerini kunut duası okumak için havaya kaldırdığında insanlar anlar ki bu kişi önceki gün vitri kılmadan uyumuştur.

Bu durumda o kişinin kunuttan vazgeçmesi gerekir. Vitri kılacak ama üçüncü rekâta ellerini kaldırmayacaktır. Çünkü İslam toplumunda namaz din demektir ve bir insanın vitri kılmadığı kazara bilirse o kişi sözelimi kız istemek için bir eve gittiğinde kabul görmez. "Geçen sefer seni görmüşler, vitri kılmamışsın" denir, şerefi lekelenir. Bu şeref lekelenmesin diye fukaha, o rekâta ellerin kaldırılmayacağını söylemiştir.

Bir bu pozisyonu düşününüz, bir de herif gerilerek "otuz senelik namaz duruyor, bakalım nasıl bitireceğiz hepsini..." diyor.

Müslüman'ın 44 numara ayağı varsa ayağından uzun, sandal gibi ayakkabı giyemez. Efendimiz aleyhissalam ganimet mallarından dağıtım yaparken bir elbiseyi de Hazreti Ömer'e vermiş. Ömer radiyallahu anh evine gidip elbiseyi giymiş ve yeniden Resûlullah'ın yanına gelmiş. Efendimiz bakıp "o ne çirkin duruyor senin üzerinde" buyurmuş ve "illa senin giymen için vermedim onu sana" demiş. Bu örneğin de anlamamıza yardımcı olacağı üzere mesela 60 yaşında bir adam, genç yaştakilerin giyeceği kıyafetleri giyip de sokağa çıktığı ya da baştan aşağı beyaz elbise giydiği zaman üzerine bir züppelik oturduğu için böylesi parazitlikler Müslüman'a yakışmaz. Müslüman'ın tavrı kâfirin önünde erimişçesine olmayacağı gibi kazık gibi ortada durmak aşırılığını da sergilemekten kaçınır. Sokakta sarığıyla dolaşan Müslüman, ağzına sigara koymak çelişmesine düşmez.

Müslüman, mahallesindeki bakkallardan müşterisini “buyurun, hoş geldiniz” diye karşılamayı tercih etmez, velev böyle diyen daha pahalı ürün satsın. Çünkü ilgi görmediği yere gitmemelidir. Müslüman, gittiği yerde itibar görmelidir. Ama bu itibarı birilerinin ona göstermesi için onun da kendini buna uygun görüyor olması lazımdır.

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellemin amcasının oğlu, ümmetin âlimi İbni Abbas, arkadaşlarıyla bir yerden giderken su birikintisine rastlamış. Eğilmiş ve suya bakarak saçlarını düzeltmiş. Bunu yaptığı gün ellili yaşlarındaymış. Yanındakiler de ‘bu yaptığın biraz gençlerin işi...’ demeye varan sözler söylemişler. Şöyle demiş: “Eve gideceğim, güzel görünmem lazım. Ben eve gidince hanımımlı şık görmek istiyorum. Buna hakkım olması için benim de şık görünmem gerekiyor.”

Evvela sen kendine şahsiyet kazandıracaksın. Elbette kibirlenerek, anons yaptırarak ya da ütüyü üç defa yaparak değil. Müslüman’ın heybeti yürüyüşünden, selamından, konuşmasından belli olmalıdır.

Allah Teâlâ bizi cennetine girmeye uygun bir mizaçta görmek istemektedir. Müslüman’ın prestiji değerlidir ve bütün Müslümanlar birbirinin prestijine sahip olmalıdır.

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.